http://rcin.org.pl

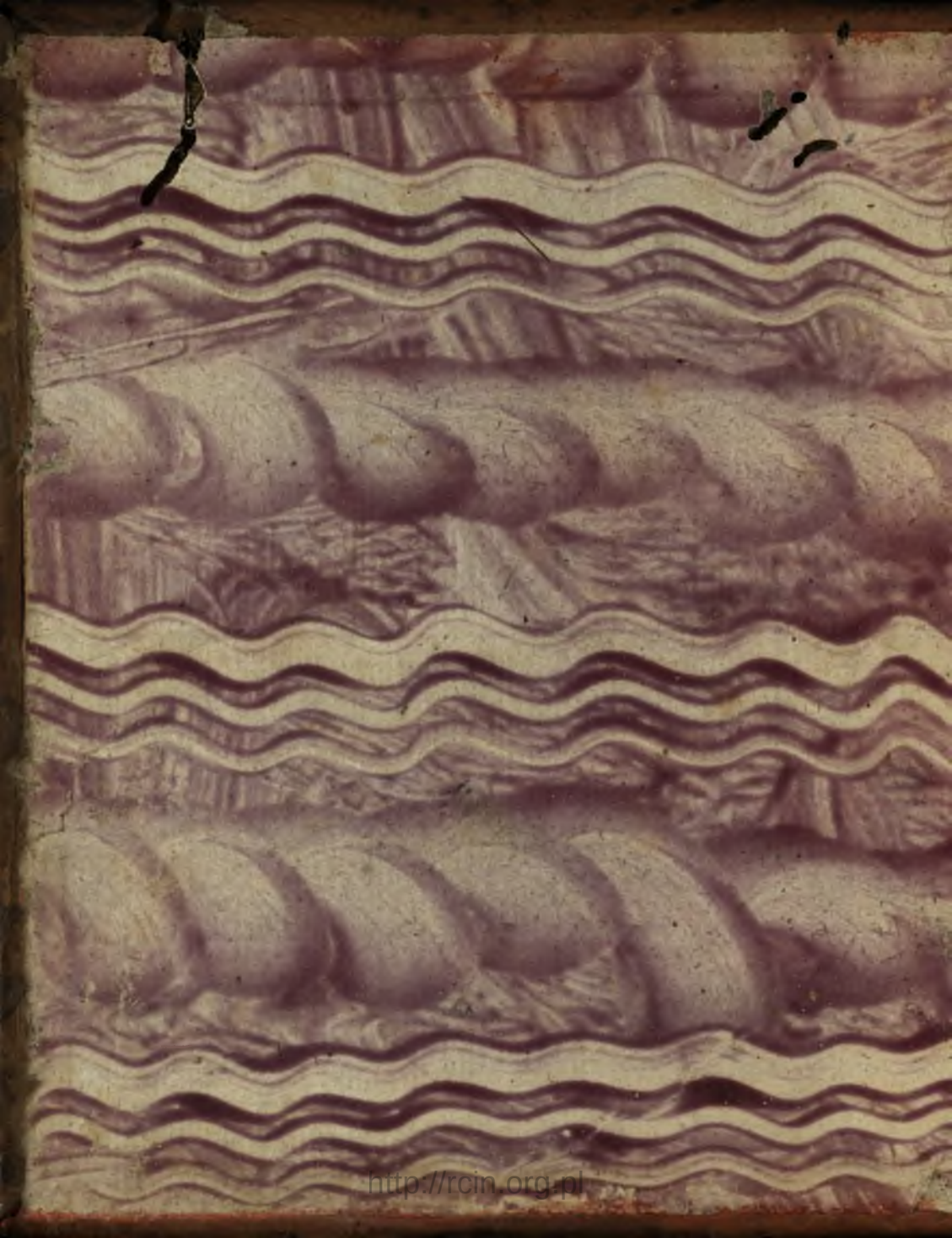
http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

XVIII 2 132-134, 2.673
http://rcin.org.pl

INSTRUKCYA

JASNIE OSWIECONEGO XIĄZĘCIA JMCI

SOŁTYKA.

BISKUPA KRAKOWSKIEGO,

SWEMU SYNOWCOWI

STANISŁAWOWI KASZTELANICOWI

WARSZAWSKIEMU

PISANA w KAŁUDZE.

W CZASIE NIEWOLI TEGOZ J. O. XIĄZĘCIA JMCI

ROKU 1771.

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

WYroki Naywyżſzego; dla ktorych ślepe záwſze miáłem poſłuſzeńſtwo, i doſkonáłą rezygnacyą; będąc niedoścígłe, nie wiem końca niewoli moiey.

Ale ſądząc że iuż czas náſtąpił w ktorey WM. Pan masz iechác dlá zwiedzenia Obcych Kraiow; piſzę do Brata mego, J.W.JMCi Paná Woiewody Łęczyckiego, áżeby wyiazd i podroż Jego rozporządził.

Co ſię tycze poſtępkow WMPáná, niektore przepiſuię uwági, ktore ſłużyć mu będą za Swiátło, i Przewodnika w Podrożach, i bronić od wszelkich błędow, ieżeli podług nich rządzić ſię będziesz.

Rzecz nayiſtotnieyſza, i naypierwsza, ktorą

http://rcin.org.pl

nayuſilniey zalecam, ieſt Religia Chrześciańſka, Kátolická, i Rzymſká, ná łonie ktorey urodziłeś ſię, i ktorą wyznáiesz od dziecinſtwá ſwoiego.

Przyrzekam ci ná wszyſtko cokolwiek być może nayświętſzego, że ta ieſt naylepsza ze wſzyſtkich innych, ktore ſię znáyduią ná Swiecie.

Dawniey wſzyſtkie inne łączyłá, ále świát podległym będąc odmiánie, á ludzie przez krewkość nátury do złego bardziey á niż do dobrego ſkłonnemi; czas wydał przewrotne rozumy, ktore przeciwko Swiętey Matce náſzey Kościołowi powſtawſzy zbłądziły. Wiek WMPáná pozwala ci ſądzić o niebeſpieczeńſtwie podobnych błędow.

Kochayże więc tę Swiętą Religią; iáko Mátkę: ſzanuy, iako Panią naywyżſzą, i we wſzyſtkich ią utrzymuy okolicznościach.

Między tylą ludzmi, ktorych oglądáć, poznawáć i z niemi ſpołkowáć będziesz, w Kraiach náwet Katolickich; znaydziesz poczwary obrzydliwości, ktorzy álbo bez Religii w cale, álbo przykładem Fáryzeuſzow ſámą tylko powierzchownością przyobleczeni będą: o

toż

http://rcin.org.pl

toż względem tákowych ludzi, naywiększey oſtrożności záżywáć, i wſzelkiemi ſiłámi Religią swą utrzymywáć, z wylaniem náwet oſtátniey kropli krwi ſwoiey, gdyby tego wyciągáłá okoliczność, powinieneś.

Religia w ſwoiey czyſtości, początkiem będąc wſzelkiego dobra, nie możesz iey záchowáć ináczey w tym ſtanie, iáko zaſtáwiáiąc duchá Wiáry przeciw nowościom dążącym do oſłábienia, i zepſucia Religii, ktora bez Wiáry utrzymywáć ſie nie może.

Powinieneś záwsze być zupełnie przekonánym, iż w niczym powodzenia dobrego mieć nie możesz bez pomocy Boſkiey: tá ieſt, ktorą mieć powinieneś zá przewodniká w podrożach twoich, náukách; poſtępkách, dalſzey promocyi, ſpráwách wszyſtkich, przeznáczeniu ná tym Swiecie, á co naywiększa w drodze, ktora cię do wieczności prowadzić powinná.

Niemożesz ſpodziewáć ſię otrzymániá tey pomocy, iáko záſługuiąc ná łáſkę Jego, łáſki zaś tey obiecywáć ſobie niemożesz bez zupełney ufności w Bo-

gu

http://rcin.org.pl

gu, nie nágannego ſumnienia, i duſzę zmázą iákową ze-ſzpeconą maiąc: ná ten koniec záklinam cię, ábyś dzień ieden w każdym obrał Mieſiącu dla odprá-wienia Spwiedzi i Kommunii Swiętey.

Pilnie ſię ſtáray, ábyś w każdą Niedzielę, i Swię-ta, przepiſáne od Kościoła, Mſzę świętą ſłuchał; miey baczność unikania tych godzin, w ktore zwy-kli do pewnych uczęſzczáć Kościołow dla tego tyl-ko, áby ſię wyſtawili ná widok, te záś wybieráć bę-dziesz, w ktorychbyś mogł przytomnym być Nábo-żeńſtwu z tą ſkromnością, ktorey wyciąga świąto-bliwość mieyſca.

Gdy ci dobre zdrowie ſłużyć będzie zachoway uroczyście Poſt wielki, i inne dni poſtu; Przewro-tność wieku uſiłowáć podobno będzie z tey miary náśmiewáć ſię z poſtępku twego; ále uczyniwszy za doſyć obowiązkowi ſwoiemu, pośmiewiſka te ſzko-dzić nie mogą tylko tym, ktorzy przez ſkutek roz-wolnienia rozumu, śmieią przyganiáć temu: zdania ták błache, i ktore nie mogą pochodzić tylko od ludzi płochych, nie powinny cię odwodzić od tego co przykázuie Kościoł, Jeże-

http://rcin.org.pl

Jeżeli choroba wyciągáć będzie ábyś ſię wſtrzymał od poſtu, ná ten czas iedz z mięſem z rozkazu Doktora, i za pozwoleniem Biſkupa mieyſca, albo Plebana. á zachoway ſentymenta dobrego Chrześciánina.

Pobożność prawdziwa ieſt gruntowna: nienawidzi obłudę: proſtota ieſt iey własnością; oná ſama podawáć ci będzie wiadomości obowiązkow, opatrywáć potrzeby twoie, i doprowadzi cię do kreſu.

Wszyſtkie talenta twoie bez niey niepożyteczne ci będą; pożytek zaś nieſkończony wydadzą ieżeli z niemi złączona będzie.

Uczęszczay ná Kazania dla wydoſkonalenia ſię w drodze zbawienia i wyćwiczenia ſię w Materyach tyczących ſię náuk świętych.

Nie ieſt to nad to, wyciągáć od ciebie kwadrans godziny rano i wieczor, ktory ſtrawisz ná Medytacyi. Poznanie nas ſamych, ieſt kſięgą nayzbawienniey ſzą, ktoreybyśmy poradzić ſię mogli; ále gdzież ſą ci ktorzy by wiadomości ſiebie ſamych nábyć chcieli?

Szuká-

http://rcin.org.pl

Szukaią dzieł wſzyſtkich, ktore wychodzą, dlá dogodzenia ſwey tęſknocie, podchlebienia miłoſci właſney, álbo násycenia ſwey ciekawości, á zaniedbuią roztrząśnienia Serca, i duszy, ktore podawáć nam náuki daleko pożyteczniey ſze mogą.

Nic rzadszego między ludźmi iako poznanie ſiebie ſamego: wszelką innę nad ſerca przekładaią náukę.

Doſyć masz rozumu ábyś poznał iak wielce ta każdemu potrzebna ieſt Chrześcianinowi, i że w niczym nie ubliża ſtanowi człowieka obowiązanego żyć ná Swiecie.

Unikáy zupełnie złych ludzi, i tych ktorzy poczytuią ſobie za zaſzczyt być bez obyczaiow bez charakteru, bez Religii i bez ſumnienia: ich obłudna cnota powinna ci być podeyzraną..

A ponieważ tego gatunku ludzie znaydować ſię mogą między godnemi Oſobami z ktoremi przebywać będziesz: nieuchronną ieſt dla ciebie potrzebą náuczyć ſię rozeznawania ich dla unikania takowych.

Przyi

http://rcin.org.pl

Przyidziesz do tego, ieżeli, nim ſię wdasz w kompanią iakową, w przod ſię wywiadywáć będziesz z iakich złożona Oſob; ieżeli z obyczaiow ſądzić będziesz o charakterze tych z ktoremi wchodzić w ſpołeczeńſtwo przyiaźni mozesz. Chciał że byś przeſtáć być dobrym, dla tego że Swiát napełniony złemi ieżeli ieſt iakie pośmiewiſko, ktorego byś ſię mogł obawiáć to chyba to iedynie, ná ktore byś zarobił przez náśladowanie złych oryginałow: Nigdy temu niepodpadniesz niebespieczeńſtwu, ieżeli náśladować będziesz dobre uczynki tych, ktorzy iednę tylko Religią. i cnotę za przewodnika maią,

Wyſtrzegay ſię czytania złych kſiążek iako nay-gorszey trucizny. Procz tego, że ſą wyklęte od Głowy Kościoła naszego; żadnego z nich nieodbierzesz pożytku, á podasz ſię w niebespieczeńſtwo zepſucia dobrych obyczaiow. Tyle zoſtaie ci kſiążek wybornych we wſzelkim rodzaiu náuk, w ktorych ſię ćwiczyć masz, że ſzukáć złych prożną. by było rzeczą. Uprzątnąć potrzeba przeſzkody wſzel-

http://rcin.org.pl

kie, ktore ſprzeciwiáćby ſię mogły pożytkowi, ktorego z edukacyi twoiey nabywáć powinieneś.

W rozmaitych Kraiach, ktore w twoich oglądáć będziesz Podrożach, rożwazay rożne gatunki Rządow; iako to Deſpotyczny, Monarchiczny, Aryſtokratyczny, Demokratyczny, i Anarchiczny. Moc i ſłabośc ich porownyway między ſobą, áżebyś rząd Oyczyzny twoiey tym lepiey poznawáć i ſzacowáć umiał.

Zamiaſt więc przynieſienia za powrotem twoim maxym ſzkodliwych konſtytucyi Kraiu naſzego, umocnisz tym bardziey rozum i ſerce w Sentymentach miłości, do ktorey ku národowi twemu obowiązanym ieſteś.

Staray ſię powziąć doſkonáłą wiádomość rzeczy tych, ktore pomiarkuiesz ſtanowi Polſkiemu bydź naywłaściwszemi; áżebyś iak cię kiedy Opatrzność w liczbę Poſłow ná Seym, i w Senacie pomieści, mogł nie tylko przez wdzięczność i powinność, ále też i przez wiadomości nabyte, ſtáć ſię podporą Wolności, i Praw Oyczyzny twoiey.

Kochay

http://rcin.org.pl

Kochay, utrzymuy, i bron honoru twego; nie tykay áni znieważay cudzego.

Gań złe, ále nie miey w nienáwiści tych, ktorzy go popełniaią, nienáśmieway ſię nigdy z nikogo, ieſt to błąd wygnany z Społeczeńſtwa dobrego. Urąganie ſię miłość własną oburza; ieſt to máło mieć rozumu, nie pokazywáć go, tylko dla uczynienia ſobie nieprzyiacioł, Miey raczey politowanie nad defektami bliźniego; ieżeli chcesz żeby to ſamo względem ciebie czyniono pamiętay, że nikt od nich wyiętym nie ieſt.

Kochay miłością prawdziwą Bliźniego iaki kolwiek bądź: przyiaciel albo nieprzyiaciel, mądry albo głupi, bogaty albo ubogi, dobry albo zły: nieprzeſtaie przez to bydź bliźnim twoim, nie życz áni czyń nigdy nikomu tego, co byś niechciał żeby ſię tobie ſtało. Czyń tyle iałmużny, ile ci ſtan twoy pozwoli; náder ten ſzczęśliwy, ktory w nieſzczęściu będącego poratować może.

Jeżeli by ci ſię, uchoway Boże iakie trafiło nieſzczęście, niepomyślność w intereſsach, lub choro-

http://rcin.org.pl

ba, nie opuſzczay ſię áni fraſuy: znoś cierpliwie rękę Boſką, w ten czas náwet, gdy ci ſię uciąźliwą ſtaie. Nie dopuſzcza nigdy krzyżyka, żeby do niego łaſki, wyſokiey náwet, nieprzywiązał: niedopuſzczay ginąć tey, ktorą ci nagotował: Myśl częſto o nim i zważay, że iakąkolwiek cierpisz przeciwność, nie cierpisz iednak tyle, ile zaſługuiesz; ile cierpiał Zbawiciel nasz, ile by ci podobno trzeba dla pozyſkania Nieba.

Mow náten czas z Dawidem: Bog ieſt mocą moią w umartwieniach wielkich ktore mię otaczaią, dla tego lękáć ſię nie będę, choć by ſię cała obaliła ziemia. Nie ia ieſtem, ktory ci to mowię, ále ta ieſt powſzechna Doktorow Kościoła náuká.

Swięty Auguſtyn mowi do nas: ieſt żeś w weſelu, i pomyślności? uznay Oyca twoiego, ktory cię głaſzcze: doznaiesz przeciwności? uznay Oyca twoiego, ktory cię poprawia: náucza dziecię, ktoremu gotuie dziedzictwo. Jeżeli kiedy to w przeciwności naybardziey ſprawiedliwy żyć z wiary powinien. Swięty Paweł nas uczy: że Bog nas poprawia dla tego, żebyśmy w raz z Swiatem potępionemi nie byli; zadaie nam rany mowi Job, zacinaiąc nas, ále te rany zba-

http://rcin.org.pl

wienne ſą, i zdrowie duſzom naszym przynoszą; rani nas ále nas, ręce Jego uzdrawiaią. Swięty Hieronim nas upewnia, że Bog miłoſiernym ieſt Lekarzem, ktory nie pobłaża choremu, ażeby go uzdrowił: Bogiem ieſt miłoſiernym, ále oraz ſurowym, ktory nie ná boleść cierpiącego, ále ná uleczenie rany iego uważa:

W rzeczy ſamey, wſzyſtkie przeciwności, ktore Bog ná nas dopuſzcza, są to rany zbawienne i lekarſtwa; kary oczyſzczaiące, ktore do reszty wykorzeniaią grzechy nászc, i lekarſtwa ktore leczą złe náłogi.

A do tego gdybysmy czasem niedoznawali przeciwności iakowych zapominálibyśmy o nikczemności nászey, i pycha wzięłaby mieyſce rozumowi.

Umartwienie pobudza nas do wniyścia w ſiebie, pomyślność zaś powodem nam ieſt do zatopienia ſię w uciechach.

Ludzkości nie znaią tylko ci, ktorzy cierpią, álbo cierpieli kiedy.

Łzom ktore wylałem winien ieſtem, mawiał pe-

wny

http://rcin.org.pl

wny Filozof, pożytek ktory mam żem ieſt czułym ná nieſzczęśliwości Bliźniego.

A przeto kiedy ſię wnieſzczęściu znaydować będziesz, pamiętay że ſą ludzie dáleko nieſzczęśliwſi od ciebie, i uniżay głowę twą pod ręką, ktora cię uderzyła. Wiádoma WMPanu ſytuacya, w ktorey znaydowałem ſię, nie tayná i tá w ktorey zoſtaię teraż.

Łatwo ſobie wyobráżáć możesz co ponoſić muſzę, á tym ſamym zupełnie przekonánym będziesz, że z ſamego doświadczenia mowię, cokolwiek w tey okoliczności dopiero powiedziałem.

Myślę, że iezeli mię Bog za grzechy moie karze, daleko więcey za ſłużyłem. Jeżeli dla dobra Religii, i Oyczyżny moiey cierpię, pobudkę w tym do radości znayduię. Jeżeli dla innych niedecieczonych Wſzechmocnego przyczyn, niegodzi mi ſię dochodzić głębokości ich, á czuię obowiązek poddania ſię im z rezygnacyą zupełną; ieżeli ná koniec dla zaſłużenia ná Niebo, miał bym ſię za ſzczęśliwego, gdybym więcey ponoſił.

Nie mogł bym doſtatecznie wyráżić iak wiel-

ką

http://rcin.org.pl

ką przez trzy Lata iuż i trzy Miesiące Niewoli moiey w uwagach tych znaydowałem pociechę; i Bog miłosierny użyczył mi tey łaski, że mimo wszelkich ucisków moich, zupełną duszy i rozumu posiadam spokoyność.

Zatrzymasz się w Miastach stołecznych przez ktore przeiezdzać będziesz: i starać się będziesz, ábyś miał szczęście być prezentowanym Monarchom ktorzy tam rezyduią.

Potrzeba żebyś wiedział, że JMC. Xiądz Kantor Krakowski Synowiec moy będąc w Neapolim odebrał w podarunku dla mnie od N. Krola Oboyga Sycylii przez ręce JMCi Pana Margrabiego Tanucci Sekretarza Stanu opisanie Herculanum; Powziąłem tę wiádomość ná kilka dni przed wzięciem, mnie w Niewolą z Warszawy, á tym samym nie byłem w stanie pisania dla podziękowania Mu, iako do tego obowiązany byłem. Jak będziesz w Neapolim, nie omieszkay podziękować Jmieniem moim J. K. MCi Sycyliyskiey za ten dowod łaskawości, i wyexkuzuy mię, przekładaiąc przyczyny, ktore mi do pisania prze-

szko-

http://rcin.org.pl

ſzkodą były, oświadczyſz także uniżoność moią J. W. JMCi Panu Margrabiemu Tanucci.

We wszyſtkich Kraiach, i we wszyſtkich prawie Miaſtách znacznieyszych, znayduią ſię ludzie mądrzy w rozmaitych gatunkach umieiętności, i zaſzczyceni wysokiemi, zaſługami będzie ci rzeczą bardzo pożyteczną zabráć z niemi znaiomość.

W ſzędzie gdzie ſię zabawisz; obeyźrawszy cokolwiek tám znacznieyszego znaydować ſię będzie, ſkończywszy náuki, i wziąwszy Lekcye, oddáy wizyty, potym ná Aſsamble uczęſzczay. Nietylko ci nie bronię kompanii dyſtyngwowanych ktore młodego człowieka uformowác mogą, ále owszem radzę ci ábyś zgodnemi Oſobami przebywał: tam przyſtoyność panuie, ktorey nikt przeſtąpić nie śmie, tam ſię náuczyć można ſądzenia o rzeczach gruntownie: tam ſię zabieraią znaiomości przyzwoite, tam ná koniec wiążą ſię przyiaźni, ktore ſtáć ſię mogą potrzebnemi nawet po wyiezdzie z Kraiu. W niektorych zaś partykularnych ſchadzkach, mniey świádkow maiąc, więcey ſobie pozwaláć zwykli; łatwo ſię tam rożnego gatunku rozpuſty dopuſzczaią. Nie

http://rcin.org.pl

Nie náuczysz ſię tam nic pożytecznego. Mało gruntowności w rozmowach, rożność częſto nie; zgodna, i płochość, rzeczy ktoremi ſię bawią, zoſtawuią czczość w rozumie w ktorą ſię aż nadto wdawáć zwykli,

W tym to gatunku kompanii wyſtępki ſerca ukryte pod powierzchownością przyzwoitości, biorą ná ſiebie poſtáć powagi i zuchwałości, i dyſtynkcyą iakowąś przywłaſzczaią tym, ktorzy ſię im powodować daią Człowiek rozſądny tam milczy, á płochym zoſtawuie prawo przodkowaniá w konwerſácyach.

Unikay więc tákich kompanii, i wyſtrzegay ſię wſzelkiego gatunku rozpuſty, nietylko dla tego że obrażaią Boga, i niepodobaią ſię ludziom rozumnym, ále też dla tego że zdrowiu ſzkodzą: zdrowie miy w ſtaraniu ſzczegulnieyszym ponieważ dobrym ieſt po cnocie ze wszyſtkich naypierwszym, oddalay ſię od tego wſzyſtkiego. co ieſt prawdziwie złym, á przykładay byſtrość rozumu do oſiągnienia tego co ieſt gruntownie dobrym,

http://rcin.org.pl

Gdy między ludzmi przebywać będziesz, ſtaray ſię ábyś wszędzie był z dyſtynkcyą przyięty; ſkromnością twoią zarabiay ná to, áby cię kochali i poważali ci z ktoremi wiązáć ſię będzieſz, á o znaiomość twoią ſtarali ſię ci ktorym ieſzcze nie znaiomy będziesz.

Unikay w rozmowách milczenia wymyślnego, rownie, iako i niepowściągliwości ięzyka, ktora nikomu á niedopieroż młodemu Kawalerowi przyzwoitą nie ieſt: natura náwet organizacyi naszey daie nam do poznania, że bardziey do ſłuchania, á niżeli do mowienia wiele przeznaczeni ieſteśmy.

Mow, pisz, czyń i myśl ták, iak gdybyś zawſze przed ſobą świádkow miał. Nad to młodym ieſteś, áżebyś ſię ſam ná Swiát wydawáć mogł: potrzeba ci człowieka poczciwego, ktoryby był świadkiem beznagannym. i towarzyſzem by też naymnieyſzych dzieł twoich.

Dyſtynkcye ktore odbierać będziesz wiadomości ktorych nabyć możesz godności, i ſzczęścia, ktore ci ſłużyć mogą, niech ci do pychy pobudką

nie

http://rcin.org.pl

nie będą: czymkolwiek iesteś, i cokolwiek posiadasz miy za dobro pożyczane, ktorego wolne ci tylko używanie pozwolone, chwałę zaś wynikaiącą z niego Naywyższemu Panu codziennie oddawać powinieneś. Wbiy sobie mocno w pamięć, że pycha iest nieprzyiaciołką cnot wszystkich. W iednym momencie ogołaca nas z pożytku dobrych uczynkow nászych Cnoty naywyższe zarażone tym występkiem, staią się grzechem: Namiętność ta powinna być uważana jako źrodło i korzeń wszelkiego grzechu. Wielkim być, gdy nas urodzenie do tego wynosi, wolno; ale pyszny nigdy; bądźże więc pokornym bez podłości miłym, przyiemnym, łagodnym, zgadzaiącym się z kazdym. gdyż trzeba kochać osoby, á nie nienawidzić tylko ich defekta.

Znáydą się może osoby takowe ktoreć się nieznośnemi zdadzą, niepokazuy że im tego, sam się záś staray ázebyś względem innych takowym nie był.

Nie czyń w niczym nikomu krzywdy, iedne bowiem są grzechami, krore nieuchronnego wycią gaią nadgrodzenia, á drugie częstokroć ieszcze cięższemi

http://rcin.org.pl

ſzemi ſtaią ſię od pierwſzych; obraźaią honor, mą-
żą duszę, i ſumnienie, ktore w czyſtości zachować
zawsze rzeczą naymilszą.

Bądź przezornym i miy ſię ná oſtrożności prze-
ciw ſidłom złych ludzi, ktore ná cię zaſadzać mo-
gą. A ieżeli z niemi w przypadku wątpliwym znay-
dować ci ſię zdarzy; uſtąp raczey, á niżeli żebyś ná
niebeśpieczeńſtwo popełnienia nieſprawiedliwości ia-
kowey podáć ſię miał.

Poſtrzegałem w tobie ſkłonność nieiaką do gry i u-
pominałem cię był o to: Bardzom uweſolony i zbudowá
ny nawet zoſtał gdym uyźrał, żeś porzucał gry zabawne
dlakonwersowania lzudzmi. Mądremi! Jeżelibyś czuł
tę námiętność kiedyżkolwiek ożywiaiącą ſię w to-
bie zaklinam cię ábyś ią przytłumił iak nayprędzey,
bo mimo ſtraty piniędzy, ktorey podpadniesz, ſtra-
wisz czas drogi, ktory byś mogł ná czym pożyte-
cznieyszym przepędzić. Gry częſtokroć do nieprzyia-
źni powodem bywaią, w przykre wprowadzaią zakłuce-
nia; zapalaią krew, i przyprawiaią o niebeſpieczeńſtwo
zprawdzenia ná ſobie przyſłowia: ktore gracza głupie
go i oſzuſta ná iedney kładzie ſzali. Nie

http://rcin.org.pl

Nie zakazuię ci gry nieazardownych tego iedynie pragnę, ábyś ſię do nich z Paſyą nieprzywięzywał, i ábyś ich nie zażywał tylko przez grzeczność, kiedy tego wyciąga kompania, álbo iako rozrywki po náukach twoich. Przyiaźń iednak moia dla ciebie obowięzuię mię, ábym użył powagi moiey dla zakazania ci zupełnie wſzelkich gry ázardownych.

Staray ſię ábyś zawsze weſołość umyſłu w ſobie utrzymywał, przyzwoita ieſt młodym Kawalerom, ſprawuie ich miłemi w kompanii, pomocą ieſt zdrowiu, i zdaie ſię nieiaką między ſercem i umyſłem utrzymywáć zgodność; ále do tego potrzeba, áżeby nie miała nic poſpolitego z podłemi, zarcikami áni z weſołością rozwiozłą i nieprzyſtoyną. Słowem mowiąc, powinna raczey dusze, á niżeli zmyſłow być śmiechem.

Odbierzeſz inne przeſtrogi od J. W. JMCi Pana Woiewody Łęczyckiego mego Brata, a Stryia twoiego ma dla ciebie wnętrzności prawdziwie Oycowſkie. i oświecenia tego Pana uwiadomią cię doſkonale w rzeczach zćiągaiących ſię do twego wyiazdu.

On ci

http://rcin.org.pl

On ci obierze Guwernera ktory ci za Przyiaćiela i Towarzysza służyć będzie. Do ciebie należy zachowac pilnie to wszystko, co ći tu przepisuię, to wszystko co ći J. W. Woiewoda do uwági poda, i to wszystko na koniec, co ci Mentor twoy radzić będzie.

Ułożyłem twoie Pensyą, na niczym ći brakować nie będzie ale ponieważ nie iesteś ieszcze w wieku tym, gdziebyś mógł sam rządzić wydatkiem; pieniądze złożone rządą w rękach Guwernera twoiego: oszczędzać nie będzie tego. czego potrzeby twoie wyćiągac będą, ty zaś dopominać się od niego zbytku nie będziesz bez ktorego obeyść byś się mógł: potrzeba bowiem, abyś się z młodości nauczył, bydź choynym bez rozrzutności, a oszczędnym bez łakomstwa,

Spodziewam się że długość tego Pisma nie sprawi ći utęsknienia, owszem ze przyimiesz go za znak oczywisty serdeczney miłości. ktora interessuie się do chwały, honoru, zaszczytu, pomyślności. zdrowia i zbawienia duszy twoiey.

Ufay przyiaźni moiey iako rzeczy naypewnieyszey na świecie, ile ze nietayno ci iż tobie destynuię

pomo-

http://rcin.org.pl

po mojey śmierci ſukceſsyą fortuny mojey, iezeli godnym oneyże ſtaniesz ſię.

Podchlebiam ſobie, że ieſteś wzaiemnie z Przyiaznią, i wdzięcznośćią ku mnie, proſze cię o dowod tego, ktory cię więcey koſztować nie będzie nad pułgodziny co Miesiąc, ktorą na przeczytanie tego Piſma ſtrawiſz.

Nieskończenie byś mię zaſmucił, gdybyś te uwagi miał ſobie za proſte tylko Maxymy Moralne podane od Biſkupa, albo za dzieło napiſane dla okazania wymowy i umięietnosci. Owſzem pragne cię widzieć zupełnie przekonanym, ze to Przyiaciel naywiękſzy ieſt ktory mowi do ciebie, i zadnego w tym procz twego tylko nie znayduie intereſsu.

Koncze ściſkaiąc cię ſerdecznie i daiąc ci Błogoſławieńſtwo. Proſzę Boga i naygorąteſze zanoſze do Niego modły, ażeby w Podrozach twoich i powrocie ſtał ci ſię pomocą, i wylał na ciebie Błogoſławieńſtwa swoie.

XIĄZE KAJETAN SOŁTYK BISKUP KRAKOWSKI XIĄZE SIEWIERSKI.

http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

2905

http://rcin.org.pl

2904-2907
http://rcin.org.pl

http://rcin.org.pl

XVIII. 2. 132-134
XVIII. 2. 673